T095 ATĐ 7 (21) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q20-Kiền Độ Tạp-Hổ Thẹn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 20
Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 5: KHOÂNG HOÅ THEÏN, Phaàn 2

Taát caû traïo cöû ñeàu töông öng vôùi hoái chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän nhö theá? Ñaùp: Ñöùc Theá toân noùi: Traïo cöû vaø hoái taïo ra moät caùi ,oaëc noùi laø ngoaøi traïo cöû khoâng Coù khi hoái, ngoaøi hoái khoâng coù traïo cöû. Vì muoán noùi ngoaøi hoái coù traïo cöû, ngoaøi traïo cöû Coù khi hoái, vì laø nghóa quyeát ñònh, neân soaïn luaän nhö theá. Taát caû traïo cöû ñeàu töông öng vôùi hoái? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Theá naøo laø traïo cöû khoâng töông öng vôùi hoái? Ñaùp: Luùc chaúng phaûi hoái, taâm khoâng thoâi nghæ, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Söï traïo cöû kia laø gì? Ñaùp: Taát caû traïo cöû coõi Saéc, Voâ saéc, ñeàu laø choã döùt cuûa kieán ñaïo coõi Duïc. Boán thöù traïo cöû laø choã döùt tröø cuûa tu ñaïo. Traïo cöû cuûa naêm thöùc thaân, traïo cöû töông öng vôùi duïc, giaän, maïn, keo kieät, ganh gheùt cuûa ñòa yù thöùc. Nhöõng traïo cöû nhö theá khoâng töông öng vôùi hoái. Vì sao? Vì khoâng Coù khi hoái trong phaåm traïo cöû kia. Hoûi: Hoái khoâng töông öng vôùi traïo cöû kia laø sao? Ñaùp: Hoái cuûa taâm khoâng nhieãm oâ, cho ñeán noùi roäng. Hoái ñoù laø gì? Nhö Tyø-kheo vì sôï giôùi caám, cho neân hoái. Hoaëc khoâng töï neâu leân, hoaëc khieán ngöôøi khaùc neâu leân, ngoïa cuï naèm ôû ngoaøi trôøi. Hoaëc töï ñoùng, hoaëc baûo ngöôøi ñoùng cöûa haønh xöû lôùn, nhoû, hoaëc hoái vì laøm phöôùc. Theá naøo laø ñuùng? Coù khi hoái nhaân nôi baát thieän maø hoái cuõng baát thieän. Coù khi hoái baát thieän nhaân nôi thieän. Coù khi hoái nhaân nôi thieän, neân hoái cuõng thieän. Coù khi hoái thieän nhaân nôi baát thieän. Coù khi hoái nhaân nôi baát thieän,

neân hoái cuõng baát thieän: Gioáng nhö coù ngöôøi laøm moät ñieàu aùc, hoái haän: Ñieàu aùc mình ñaõ laøm ít quaù, leõ ra phaûi laøm theâm nöõa. Coù khi hoái baát thieän nhaân nôi thieän: Gioáng nhö coù ngöôøi ñaõ laøm moät vieäc thieän, veà sau laïi hoái: Côù sao ta laïi laøm vieäc thieän naày? Nhö cö só noï cuùng thí thöùc aên cho Bích-chi Phaät. Veà sau laïi hoái haän noùi: Thaø ta ñem thöùc aên aáy cho keû toâi

tôù, boá thí cho ngöôøi naày laøm gì? Coù khi hoái nhaân nôi thieän neân hoái cuõng thieän: Gioáng nhö coù ngöôøi laøm vieäc thieän, veà sau laïi hoái haän noùi: Ta ñaõ laøm vieäc thieän quaù ít, leõ ra phaûi laøm theâm. Nhö Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu noùi raèng: Neáu ta bieát Ñaïi ñöùc naày coù oai thaàn nhö theá, thì ta ñaõ cuùng döôøng Ñaïi ñöùc aáy thöùc aên theâm. Coù khi hoái thieän maø nhaân baát thieän: Cuõng nhö coù ngöôøi ñoái vôùi giôùi ñaõ phaïm, noùi: Ta ñaõ laøm vieäc nhö theá, chaúng phaûi ñieàu toát. Nhö khoâng thaâu caát ñoà naèm ôû ngoaøi trôøi. Caùc giôùi gioáng nhö theá v.v... Trong boán thöù naày, hoái thieän nhaân nôi thieän, hoái thieän nhaân nôi baát thieän, hoái naày khoâng töông öng vôùi traïo cöû. Theá naøo laø traïo cöû töông öng vôùi hoái? Nghóa laø traïo cöû cuûa taâm nhieãm oâ, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao hoûi traïo cöû töông öng vôùi hoái, maø ñaùp laø hoái töông öng vôùi traïo cöû? Ñaùp: Vaên aáy neân noùi nhö vaày: Theá naøo laø traïo cöû töông öng vôùi hoái? Neáu khi taâm hoái thì khoâng thoâi, khoâng nghæ, cho ñeán noùi roäng nhöng khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Ñaây laø noùi veà hoái cuûa taâm nhieãm oâ töông öng vôùi luùc khôûi traïo cöû. Caùc taâm nhieãm oâ khaùc chæ töông öng vaø traïo cöû, khoâng töông öng vôùi hoái. Laïi coù thuyeát noùi: Theå cuûa hoái vaø traïo cöû ñeàu laø caùi, neân ñaët ra caâu hoûi naày: Theá naøo laø traïo cöû töông öng vôùi hoái? hoái töông öng vôùi traïo cöû laø sao? Theá naøo laø traïo cöû khoâng töông öng vôùi hoái? hoái khoâng töông öng vôùi traïo cöû? Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Caùc phaùp ñaõ ñaët teân, ñaõ ñöôïc xöng goïi neân taïo ra tröôøng hôïp thöù nhaát, thöù hai, thöù ba. Neáu chöa ñaët teân, chöa xöng goïi laø taïo ra tröôøng hôïp thöù tö, töông öng vôùi taát caû thuøy mieân phaûi khoâng? cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän nhö theá? Ñaùp: Ñöùc Theá toân noùi: Thuøy (nghæ) vaø mieân (nguû) laø moät caùi. Hoaëc cho raèng, ngoaøi thuøy khoâng coù mieân, ngoaøi mieân khoâng coù thuøy. Nay vì muoán noùi roõ nghóa quyeát ñònh: Ngoaøi thuøy coù mieân, ngoaøi mieân

coù thuøy, neân soaïn luaän nhö theá. Taát caû thuøy mieân töông öng chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: Theá naøo laø thuøy khoâng töông öng vôùi mieân? Neáu khi thaân chöa cöû ñoäng, thaân naëng neà, laø noùi naêm thöùc thaân nguû nghæ (Thuøy), taâm naëng neà laø noùi thaân yù thöùc nghæ. Caû thaân, taâm ñeàu caàn nghæ ngôi. Tröôøng hôïp khaùc cuõng gioáng nhö theá. Thuøy kia laø gì? Taát caû coõi Saéc, Voâ saéc ñeàu thuøy, coõi Duïc luùc khoâng mieân, laø thuøy. Ñaây laø noùi thuøy khoâng töông öng vôùi mieân. Theá naøo laø mieân khoâng töông öng vôùi thuøy? Mieân cuûa taâm khoâng nhieãm oâ laø moäng. Thaân lay ñoäng, taâm khoâng taùn loaïn, taâm khoâng haønh. Naêm thöùc nguû trong yù thöùc, taâm khoâng nhieãm oâ: taâm thieän, taâm khoâng aån giaáu voâ kyù. Ñoù goïi laø mieân khoâng töông öng vôùi thuøy. Theá naøo laø thuøy töông öng vôùi mieân? Ñaùp: Mieân cuûa taâm nhieãm oâ laø moäng, cho ñeán noùi roäng. Tröôøng hôïp coøn laïi ñaùp tröôøng hôïp coøn laïi nhö ñaõ noùi trong traïo hoái ôû treân. Mieân, neân goïi laø thieän ñöôïc chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän nhö theá? Ñaùp: Ñaây laø nhaân luaän sinh luaän, tröôùc noùi veà mieân cuûa taâm khoâng nhieãm oâ laøm moäng, cho ñeán noùi roäng. Khoâng noùi mieân laø thieän, baát

thieän, voâ kyù. Trong kinh kia khoâng noùi, nay vì muoán noùi roõ, neân soaïn luaän naày. Mieân, neân goïi laø thieän ñöôïc khoâng? Cho ñeán noùi roäng? Ñaùp: Mieân hoaëc thieän, baát thieän, voâ kyù. Theá naøo laø thieän? Mieân cuûa taâm thieän laø moäng, goïi laø thieän. Hoûi: Mieân cuûa taâm thieän sinh ñaéc, laø moäng, hay mieân cuûa taâm thieän phöông tieän laø moäng? Ñaùp: Laø thieän sinh ñaéc, chaúng phaûi thieän phöông tieän. Hoûi: Nhöõng chuùng sinh naøo nguû trong taâm thieän? Ñaùp: Laø ngöôøi luùc khoâng nguû thöôøng tu haønh vieäc thieän: Vì thöôøng tu haønh vieäc thieän, neân luùc nguû cuõng thieän. Nhö ngöôøi tu haønh luùc khoâng nguû, coù nhôù nghó ñeán caûnh giôùi thieän kia khoâng? Nghó nhôù ñeán caûnh giôùi maø nguû, trong luùc nguû, laïi thaáy caûnh giôùi cuõ: Tuïng kinh, thí chuû cuõng gioáng nhö theá. Chuùng sinh nhö theá, laø nguû trong taâm thieän. Nhöõng chuùng sinh naøo nguû trong taâm baát thieän? Ñaùp: Laø ngöôøi luùc khoâng nguû, thöôøng laøm vieäc aùc, nhö keû gieát moã, thôï saên, ban ngaøy laøm vieäc baát thieän, ñeâm nguû, naèm moäng cuõng gioáng

nhö vaäy. Nhö keû gieát moã, thôï saên, keû troäm cöôùp, ngöôøi daâm duïc cuõng gioáng nhö theá. Chuùng sinh nhö vaäy laø nguû trong taâm baát thieän. Nhöõng chuùng sinh naøo nguû trong taâm voâ kyù? Ñaùp: Laø nhöõng keû luùc khoâng nguû, thöôøng laøm nhöõng vieäc voâ kyù, cuõng nguû trong taâm voâ kyù, laïi thaáy baùo cuûa vieäc voâ kyù, cuõng nguû trong taâm voâ kyù. Cuõng nguû trong taâm oai nghi, coâng xaûo, laïi laøm nhöõng vieäc oai nghi, coâng xaûo. Cuõng nguû trong taâm aån giaáu voâ kyù cuûa thaân kieán, bieân kieán, nhö aám baûn höõu, thöôøng tu haønh thieän, baát thieän, voâ kyù neân cuõng cheát vôùi taâm thieän, baát thieän, voâ kyù. Luùc khoâng nguû, thöôøng laø nhöõng vieäc thieän, baát thieän, voâ kyù. Khi nguû, cuõng vôùi taâm thieän, baát thieän, voâ kyù. Vieäc thieän laøm trong giaác nguû taêng ích, neân noùi laø xoay laïi chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc ñaõ noùi veà nguûtrong taâm thieän, cho ñeán noùi roäng. Khoâng noùi choã taïo thieän taêng ích trong khi nguû neân noùi laø xoay laïi hay khoâng xoay laïi? Nhöõng gì trong kinh kia khoâng noùi, nay vì muoán noùi neân soaïn luaän naày. Vieäc thieän ñaõ laøm trong khi nguû taêng ích neân noùi laø xoay laïi chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Hoaëc coù thuyeát noùi: Ñaéc laø taêng ích. Hoaëc coù thuyeát noùi: sinh laø taêng ích. Sao noùi ñaéc laø taêng ích? Nhö nôi Kieàn-ñoä Ñònh ñaõ noùi: Vì sao? Vì khi ngöôøi phaøm phu thoái lui, thì phieàn naõo do kieán ñaïo, tu ñaïo döùt tröø ñöôïc taêng ích,. Luùc ñeä töû Phaät thoái chuyeån, chæ phieàn naõo do tu ñaïo döùt tröø ñöôïc taêng ích. Vì sao noùi sinh laø taêng ích? Nhö kinh Thi Thieát noùi: Neáu ngöôøi phaøm phu sinh khôûi aùi coõi Duïc, thì seõ sinh naêm phaùp laø: 1. AÙi coõi Duïc. 2. taêng ích aùi coõi Duïc. 3. Voâ minh. 4. Voâ minh taêng ích. 5. Traïo cöû. Trong aáy, noùi tö thieän, tö baát thieän, ñöôïc quaû aùi, quaû khoâng aùi, goïi laø taêng ích. Söï taêng ích ñoù sinh ra quaû aùi hay laø sinh quaû khoâng aùi? Ñaùp: Neáu thieän thì sinh quaû aùi. Neáu baát thieän, thì sinh quaû khoâng aùi.

Theá naøo laø thieän taêng ích? Nhö khi nguû (mieân) naèm moäng thaáy mình ñang boá thí. Nhö ngöôøi thöôøng haønh boá thí, ngöôøi aáy khi nguû moäng thaáy mình cuõng laøm vieäc naày. Neáu öa haønh hoïc roäng, ñeán luùc nguû, ngöôøi aáy naèm

moäng cuõng thaáy mình ñang laøm vieäc naày. Ñoïc tuïng Tu- ña-la, A- tyø-ñaøm. Giöõ giôùi thieän, cuõng gioáng nhö theá. Neáu öa tu ñònh, thì luùc nguû, ngöôøi ñoù moäng thaáy mình cuõng ñang laøm vieäc naày. Nhö ngöôøi tu quaùn baát tònh v.v..., thì nguû ngon laønh. Ñoù goïi laø thieän taêng ích. Theá naøo laø baát thieän taêng ích? Neáu ngöôøi öa laøm vieäc xaáu aùc, luùc nguû, naèm moäng thaáy mình cuõng ñang laøm vieäc aùc ñoù. Nhö thôï saên, gieát moã naèm moäng thaáy mình ñang laøm vieäc saùt haïi. Troäm laáy taøi saûn cuûa ngöôøi, ngöôøi daâm, phaïm nöõ saéc cuûa ngöôøi. Ñoù goïi laø baát thieän taêng ích. Khoâng phaûi thieän taêng ích, chaúng phaûi baát thieän taêng ích laø theá naøo? Nhö ngöôøi öa haønh vieäc oai nghi, coâng xaûo, khi nguû, naèm moäng thaáy mình cuõng ñang thöïc haønh nhöõng vieäc aáy. Nhö ngöôøi tu haønh naèm moäng thaáy mình laø noâng phu ñang troàng luùa. Nhö thôï ñoàng, saét v.v... naèm moäng thaáy mình ñang cheá taïo vaät duïng ñoàng, saét v.v... Hoûi: Thieän taêng ích ñaõ laøm khi nguû, thì vì sao Phaät noùi ngöôøi ngu luùc nguû, khoâng coù quaû baùo? Ñaùp: Nhö ngöôøi luùc khoâng nguû, coù theå caøy ruoäng, troàng troït v.v..., vì nguû neân khoâng laøm. Ñöùc Phaät noùi ngöôøi naày goïi laø khoâng coù quaû baùo. Nhö ngöôøi khoâng nguû, coù theå ñoïc tuïng kinh, coù theå tu caên thieän nhö quaùn baát tònh v.v..., coù theå sinh nieäm xöù, coù theå sinh caên thieän ñaït phaàn nhö: Noaõn v.v... Coù theå quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A- na-haøm, A-la-haùn. Vì nguû, neân khoâng ñöôïc quaû baùo nhö vaäy. Cho neân, Ñöùc Phaät noùi laø ngöôøi ngu khi nguû khoâng coù quaû baùo. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì luùc nguû chæ ñöôïc moät chuùt quaû, neân Phaät noùi: Khoâng coù quaû. Trong kinh cuûa Phaät noùi: Thaø neân nguû, chôù thöùc maø khôûi aùc. Hoûi: Neáu nguû maø baát thieän taêng ích thì vì sao Ñöùc Phaät noùi: Thaø neân nguû, chöù khoâng thöùc maø khôûi aùc? Ñaùp: Vì luùc khoâng nguû, thöôøng khôûi nhieàu giaùc aùc, khi nguû thì ít. Do vieäc naày, neân Ñöùc Phaät noùi: Thaø neân nguû, chöù khoâng neân thöùc maø khôûi aùc. Hoûi: Luùc nguû, coù theå taïo ra nôi sinh, gaây ra nghieäp chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Coù theå gaây ra nghieäp, taïo ra nôi sinh ñöôøng aùc. Nhö loaøi truøng Baø-la-ñòa-ca, con löôn, con giun v.v..., thoï

thaân meàm yeáu. Moäng goïi laø phaùp gì, cho ñeán noùi roäng? Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc noùi veà vieäc ñaõ laøm trong moäng, chöa noùi veà theå cuûa moäng. Nay muoán noùi veà theå cuûa moäng, neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, kinh Phaät noùi: Khi ta laøm Boà-taùt, naèm moäng thaáy naêm vieäc. vua Ba-tö-naëc moäng thaáy möôøi vieäc. Nhö Öu-baø-tö, meï cuûa Nan- ñaø-ca, baïch Phaät: Choàng con ñaõ maát öùng hieän moäng cho con. Kinh khaùc noùi keä: Trong giaác moäng gaëp ngöôøi Thöùc roài, khoâng coøn thaáy Taát caû vaät mình coù Cheát roài, cuõng khoâng thaáy. Kinh khaùc cuõng noùi: Caùc thaày neân boû phaùp nhö chieâm bao. Phaùp nhö chieâm bao laø sao? Laø naêm aám cho ñeán noùi roäng. Kinh Phaät duø coù nhieàu choã noùi veà moäng nhöng khoâng phaân bieät. Kinh Phaät laø phaàn caên baûn soaïn luaän naày. Trong kinh kia khoâng noùi, nay vì muoán noùi neân soaïn luaän naày. Laïi coù thuyeát noùi: Phaùi Thí duï giaû noùi moäng chaúng phaûi phaùp coù thaät. Hoûi: Vì sao phaùi kia noùi nhö theá? Ñaùp: Vì hoï laáy vieäc hieän

ñôøi ñeå noùi nhö theá. Nhö ngöôøi naèm moäng thaáy mình aên uoáng no neâ, caùc caên taêng ích, ñeán khi thöùc giaác, thì vaãn ñoùi khaùt. Trong moäng, thaáy mình troåi leân naêm ñieäu nhaïc, thöùc daäy ñeàu khoâng coøn thaáy. Naèm moäng thaáy boán thöù binh ñang bao vaây, khi thöùc giaác, chæ moät mình leû loi. Do vieäc naày, neân bieát moäng chaúng coù thaät. Vì nhaèm ngaên yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi moäng laø phaùp coù thaät, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Moäng goïi laø phaùp gì? Ñaùp: Luùc nguû, phaùp taâm, taâm sôû tuøy theo sôû duyeân cuûa mình, ñeán khi thöùc giaác, vaãn khoâng queân, coøn keå laïi cho ngöôøi khaùc nghe laø mình ñaõ naèm moäng thaáy nhöõng vieäc nhö theá, ñoù goïi laø moäng. Hoûi: Nhö vieäc mình ñaõ thaáy trong moäng, khi thöùc giaác, neáu nhôù maø khoâng keå laïi cho ngöôøi khaùc nghe thì coù phaûi laø moäng khoâng? Ñaùp: Ñoù cuõng laø moäng. Moäng noùi ôû ñaây laø giaác moäng ñaày ñuû. Moäng ñaày ñuû, laø caûnh töôïng ñaõ thaáy trong moäng, ñeán khi thöùc giaác, khoâng queân, cuõng keå laïi cho ngöôøi khaùc nghe. Hoûi: Theå taùnh cuûa moäng laø gì?

Ñaùp: Theå taùnh cuûa moäng laø yù. Vì sao? Vì söùc cuûa yù, neân phaùp taâm, taâm sôû sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Theå taùnh cuûa moäng laø phaùp taâm, taâm sôû. Vì sao? Vì nhö kinh naày ñaõ noùi: Taâm, phaùp taâm sôû, tuøy theo sôû duyeân cuûa yù thöùc kia. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh cuûa phaùp taâm, taâm sôû laø theå taùnh cuûa moäng. Vì sao? Vì nhö kinh naày ñaõ noùi: Taâm, phaùp taâm sôû, tuøy theo sôû duyeân kia. Laïi coù thuyeát noùi: Theå taùnh cuûa moäng laø naêm aám. Hoûi: Xöù naøo coù moäng? Ñaùp: Coõi Duïc, chaúng phaûi coõi Saéc, Voâ saéc. Hoaëc coù thuyeát noùi: Coõi Duïc khoâng phaûi ñeàu coù moäng, nhö chuùng sinh ñòa nguïc. Vì sao? Vì bò ñau khoå eùp ngaët, neân khoâng ñöôïc nguû. Laïi coù thuyeát noùi: Ñòa nguïc cuõng coù luùc nguû. Vì sao? Nhö noùi trong ñòa nguïc Hoaït, ñoâi khi coù gioù laïnh thoåi ñeán, hoï reo leân nhö theá naày: Chuùng sinh soáng! Chuùng sinh soáng! Baáy giôø, caùc chuùng sinh lieàn ñöôïc soáng laïi. Vì gioù laïnh thoåi, neân hoï taïm thôøi ñöôïc nguû. Do vieäc naày, neân bieát trong ñòa nguïc cuõng coù nguû, moäng. Suùc sinh, ngaï quyû, con ngöôøi cuõng coù nguû, moäng. Hoûi: Nhöõng ngöôøi naøo coù moäng? Ñaùp: Phaøm phu, baäc Thaùnh ñeàu coù moäng. baäc Thaùnh töø Tu-ñaø- hoaøn ñeán Bích-chi Phaät ñeàu coù moäng, chæ coù Chö Phaät khoâng moäng. Vì sao? Vì chæ coù Chö Phaät khoâng coù hoaøi nghi, cuõng lìa taát caû, khoâng coù taäp khí xaûo tieän. Hoûi: Caûnh thaáy trong moäng laø vieäc ñaõ töøng traûi hay chaúng phaûi vieäc ñaõ töøng traûi? Ñaùp: Laø vieäc ñaõ töøng traûi qua, chaúng phaûi vieäc chö töøng traûi. Hoûi: Neáu vaäy moäng thaáy ngöôøi coù söøng thì ôû choã naøo ñaõ töøng thaáy con ngöôøi coù söøng? Ñaùp: Ñaây laø loaïn töôûng, neân ôû choã khaùc thaáy con ngöôøi, ôû choã khaùc nöõa thaáy söøng, vì loaïn töôûng, neân noùi laø moät choã thaáy ngöôøi coù söøng Laïi coù thuyeát noùi: Trong bieån caû, coù con saâu hình ngöôøi, treân ñaàu coù söøng, vì töøng thaáy, neân nay cuõng moäng thaáy. Hoûi: Nhö Boà-taùt naèm moäng thaáy naêm vieäc laø ôû choã naøo töøng thaáy? Ñaùp: Vieäc ñaõ töøng traûi coù hai thöù: 1. Töøng thaáy.

2. Töøng nghe. Choã moäng cuûa Boà-taùt laø töøng nghe. Nghe ôû choán naøo? Choán cuûa Chö Phaät quaù khöù ñaõ vì caùc ñeä töû noùi veà naêm ñieàm moäng naày.

Boà-taùt ñaõ ôû choã Chö Phaät kia neân ñöôïc nghe. Vì töøng nghe, neân nay cuõng moäng thaáy. Hoûi: Ai hieän ra moäng naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø caùc quyû thaàn hieän ra vieäc toát, khoâng toát. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Do naêm vieäc neân hieän moäng, nhö keä noùi: Do taâm nghi phaân bieät Taäp giaùc nhaân hieän vieäc Phi nhaân ñeán noùi nhau, Nhaân naêm vieäc thaáy moäng. Phöông y noùi, vì coù baûy vieäc neân moäng, nhö keä noùi: Hoaëc ñaõ nghe, thaáy qua Choã caàu vöøa phaân bieät Taäp giaùc vaø caùc hoïa Nhaân baûy vieäc thaáy moäng. Hoûi: Nhö yù thöùc hieän taïi, khoâng theå thaáy saéc v.v..., sao noùi moäng laø lónh vöïc cuûa yù maø coù theå thaáy saéc? Ñaùp: Vì thaáy töôùng maïo toát, khoâng toát, neân noùi laø thaáy. Caùc vò tieân noùi veà moäng cuõng gioáng nhö theá. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Luùc nguû, naêm thöùc khoâng hieän ôû tröôùc, neân khoâng theå thaáy saéc v.v... Nhö Öu-baø-tö meï cuûa Nan-ñaø- ca naèm moäng, do theá löïc cuûa mieân suy yeáu, neân coù theå thaáy saéc v.v... Hoûi: Vieäc ñaõ nhôù nghó trong moäng nhieàu, hay vieäc maø trí tuùc maïng cuûa ñòa ñeä Töù thieàn ñaõ nhôù nghó laø nhieàu? Ñaùp: Vieäc ñaõ nhôù nghó trong moäng laø nhieàu, chaúng phaûi vieäc maø trí tuùc maïng cuûa ñòa ñeä Töù thieàn ñaõ nhôù nghó nhieàu. Do vieäc aáy, Neân noùi raèng. Coù khi naøo khoâng nhaäp thieàn, khoâng khôûi thoâng hieän ôû tröôùc, maø nhôù nghó ñöôïc vieäc cuûa A-taêng-kyø kieáp hay khoâng? Ñaùp: Coù, ñoù laø ñoái töôïng nhôù nghó trong moäng. Theo saùch moäng cuûa ngöôøi tieân ñaõ noùi, neâu con ngöôøi naèm moäng thaáy vieäc nhö theá thì seõ coù quaû nhö theá. Hoûi: Nhö bieát vieäc cuûa ñôøi vò lai laø caûnh giôùi cuûa nguyeän trí, ngöôøi ñoù khoâng ñöôïc nguyeän trí, do ñaâu coù theå bieát ñöôïc?

Ñaùp: Vì so saùnh vieäc quaù khöù, hieän taïi vôùi vieäc cuûa ñôøi vò lai, neân coù theå bieát ñöôïc. Nhö caùc vò tieân ñaõ töøng coù moäng nhö theá, coù quaû nhö theá. Nay coù moäng nhö theá, cuõng seõ coù quaû nhö theá. Nhö ñaây ñeàu duøng so saùnh maø bieát. Nhö kinh noùi: Phaûi boû caùc phaùp nhö moäng v.v... theá naøo laø phaùp nhö moäng? Ñaùp: Laø naêm aám v.v... Hoûi: Vì sao noùi naêm aám nhö moäng? Ñaùp: Vì khoâng vöøa yù con ngöôøi, vì coù taïm bôï khoâng traûi qua thôøi gian laâu, neân noùi aám nhö moäng. Hoûi: Nguû ôû choã naøo? Ñaùp: Nhö kinh tröôùc ñaõ neâu: Trong naêm coõi ñeàu coù nguû, trong trung aám cuõng coù nguû. Ngöôøi coù caùc caên ñaày ñuû khi coøn ôû trong thai meï cuõng nguû, cho ñeán Phaät Theá toân cuõng nguû. Hoûi: Nhö thuyeát cuûa Taùt-giaø-Ni-kieàn ñaõ noùi: Neáu con ngöôøi nguû, thì ngöôøi aáy cuõng ngu. Vì sao? Vì laø caùi (che laáp), vaán ñeà naày laøm sao hieåu? Ñaùp: Khoâng phaûi taát caû mieân (nguû) ñeàu laø caùi. Coù mieân laø caùi, coù mieân chaúng phaûi caùi. Mieân chaúng phaûi caùi, nhö Phaät khôûi hieän ôû tröôùc vì muoán taïo söï thích hôïp nôi thaân. Mieân laø caùi: Phaät khoâng khôûi hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì ñaõ lìa boû taát caû ngu. Coù naêm caùi (che laáp). Naêm caùi goàm nhieáp taát caû caùi? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Kinh Phaät noùi veà naêm caùi, hoaëc cho raèng chæ coù naêm caùi, khoâng coøn caùi naøo khaùc. Vì muoán noùi ngoaøi naêm caùi coøn coù caùi voâ minh, neân soaïn luaän naày. Naêm caùi goàm nhieáp taát caû caùi hay taát caû caùi goàm nhieáp naêm caùi? Ñaùp: Taát caû caùi goàm nhieáp naêm caùi, chöù

chaúng phaûi naêm caùi goàm nhieáp taát caû caùi, cho ñeán noùi roäng. Naêm caùi: ñaõ noùi laø ñuùng. Taát caû caùi: Laø caùi voâ minh thöù saùu. Taát caû caùi kia coù theå goàm nhieáp naêm caùi, vì laø nhieàu. Naêm caùi khoâng goàm nhieáp taát caû, vì chöa roát raùo. Nhö duøng chaäu to uùp leân chaäu nhoû thì truøm khaép, coøn chaäu nhoû uùp leân chaäu to thì khoâng truøm khaép. Caùi kia cuõng gioáng nhö theá. Taát caû goàm nhieáp naêm, chaúng phaûi naêm goàm nhieáp taát caû. Khoâng goàm nhieáp nhöõng gì? Ñoù laø caùi voâ minh. Ñöùc Phaät noùi voâ minh che laáp, kieát aùi troùi buoäc keû ngu tieåu ñöôïc

thaân naày cho laø thoâng minh cuõng theá. Hoûi: Nhö voâ minh laø caùi, cuõng laø kieát, aùi cuõng laø caùi, cuõng laø kieát. Vì sao chæ noùi voâ minh che laáp, khoâng noùi aùi che laáp? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì muoán bieåu hieän caùc thöù vaên, caùc thöù thuyeát. Neáu coù caùc thöù nghóa vaên, thì deã hieåu. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa caùi laø nghóa che laáp, laïi khoâng coù kieát che laáp tueä nhaõn cuûa chuùng sinh, nhö voâ minh. Nghóa troùi buoäc laø nghóa cuûa kieát, laïi khoâng coù kieát troùi buoäc chuùng sinh nhö kieát aùi. Gioáng nhö moät ngöôøi coù hai keû thuø: 1. Troùi buoäc tay, chaân ngöôøi aáy. 2. Quaúng caùt vaøo maét hoï. Ngöôøi naày ñaõ bò troùi buoäc, laïi khoâng coù maét, neân khoâng theå ñi ñaâu ñöôïc. Cuõng theá, voâ minh che laáp tueä nhaõn cuûa chuùng sinh. Kieát aùi troùi buoäc chuùng sinh, khoâng theå höôùng veà Nieát-baøn. Vì vieäc aáy, neân Toân giaû Cuø-sa noùi raèng: Vì voâ minh che laáp, kieát aùi troùi buoäc, neân phaùp baát thieän ñöôïc sinh. ÔÛ ñaây, leõ ra phaûi noùi: 1. Goïi laø Y-lôïi-ma. 2. Goïi laø Ma-xaù-thaâu-taëc. Toân giaû Phaät Ña La Traéc noùi: Ñaây laø hieän baøy hai moân, cho ñeán noùi roäng. Nhö noùi: Voâ minh che laáp, kieát aùi troùi buoäc. Noùi kieát aùi che laáp, voâ minh troùi buoäc, cuõng gioáng nhö theá. Vì vaäy, neân muoán bieåu hieän nghóa cuûa hai moân, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao khoâng noùi caùi voâ minh trong naêm caùi? Ñaùp: Nghóa che laáp laø nghóa cuûa caùi. Theá, duïng che laáp cuûa naêm phaùp naày, so vôùi theá duïng che laáp cuûa voâ minh nghieâng veà nhieàu. Cuõng theá duïng che laáp cuûa moät caùi voâ minh vöôït hôn theá duïng che laáp cuûa caû naêm caùi. Laïi coù thuyeát noùi: Vì theå cuûa voâ minh naëng, neân khoâng laäp caùi voâ minh trong naêm caùi. Caùc caùi ñeàu che laáp? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc trong kinh ñaõ giaûi thích naêm caùi khoâng goàm nhieáp caùi voâ minh. Nay muoán noùi theo nghóa cuûa A-tyø-ñaøm, taát caû phieàn naõo ñeàu laø caùi. Vì sao? Vì taát caû phieàn naõo ñeàu che laáp thaân naày. Vì theá, neân Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû ñaõ ñaët ra caâu hoûi: Caùc caùi ñeàu che laáp chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp: 1. Theá naøo laø caùi chaúng phaûi che laáp? Ñoù laø naêm caùi quaù khöù, vò

lai. Vì sao? Vì töôùng maïo cuûa caùi neân noùi laø caùi. Vieäc taïo taùc cuûa caùi quaù khöù ñaõ xong. Vì sôû taùc cuûa caùi vò lai chöa sinh, neân khoâng goïi laø che laáp. 2. Theá naøo laø che laáp maø chaúng phaûi caùi. Tröø naêm caùi laø caùc phieàn naõo khaùc hieän ôû tröôùc? Vì sao? Nghóa laø taát caû kieát coõi Saéc, Voâ saéc, caùc kieán, maïn, thuoäc veà coõi Duïc khoâng thuoäc veà caùi voâ minh luùc caùc trieàn hieän ôû tröôùc. 3. Theá naøo laø caùi cuõng che laáp? Naêm caùi xoay vaàn hieän ôû tröôùc.

Hoaëc khoâng phaûi caùi mieân duïc, aùi khi hieän ôû tröôùc. ba caùi hieän ôû tröôùc: laø caùi duïc, aùi, thuøy, traïo cöû. Luùc nguû (mieân) thì coù boán. töùc taêng mieân caùi. Giaän döõ, nghi, hoái, noùi cuõng gioáng nhö theá. Luùc khoâng nguû (mieân), caùi thuyø hieän ôû tröôùc thì coù hai caùi hieän ôû tröôùc, nghóa laø caùi thuøy vaø trao cöû. Luùc nguû coù ba caùi hieän ôû tröôùc, töùc taêng theâm mieân. 4. Theá naøo laø chaúng phaûi caùi cuõng chaúng phaûi che laáp? Töùc tröø ngaàn aáy vieäc treân. Caùc phaùp ñaõ ñaët teân, ñaõ xöng goïi laø taïo ra tröôøng hôïp thöù nhaát, thöù hai, thöù ba. Chöa ñaët teân, chöa xöng goïi laø taïo ra tröôøng hôïp thöù tö. Theá naøo laø ñuùng? Haønh aám, taïo ra boán tröôøng hôïp nôi naêm caùi cuûa ba ñôøi. Phieàn naõo hieän taïi khoâng thuoäc veà naêm caùi. Phaùp nhö theá, taïo ra tröôøng hôïp thöù nhaát, thöù hai, thöù ba. Caùc töông öng, baát töông öng khaùc haønh aám, hoaøn toaøn laø phaùp voâ vi cuûa boán aám. Caùc phaùp nhö theá v.v... taïo ra tröôøng hôïp thöù tö. Hoûi: Nhö phieàn naõo quaù khöù, che laáp phaùp quaù khöù, phieàn naõo vò lai che laáp phaùp vò lai, Phieàn naõo hieän taïi che laáp phaùp hieän taïi. Vì sao chæ noùi phieàn naõo hieän taïi laø che laáp, khoâng noùí quaù khöù, vò lai? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu noùi hieän taïi, phaûi bieát cuõng laø noùi quaù khöù, vò lai. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi, coù theå laøm chöôùng ngaïi Thaùnh ñaïo. Phieàn naõo quaù khöù, vò lai khoâng theå laøm chöôùng ngaïi Thaùnh ñaïo. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi coù theå nhaän laáy quaû cuûa y baùo chaùnh baùo chaúng phaûi quaù khöù, vò lai. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi coù theå nhaän laáy quaû, cho quaû, chaúng phaûi quaù khöù, vò lai. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi, hieän taïi coù theå bò cheâ traùch. Söï nhieãm oâ nôi thaân naày rôi vaøo choã sai traùi, chaúng phaûi quaù khöù, vò lai.

Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi coù theå sinh ra ngu cuûa theá gian vaø ngu trong duyeân. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi coù choã taïo taùc. Laïi coù thuyeát noùi: Phieàn naõo hieän taïi laøm chöôùng ngaïi cho caùc choã nöông, haønh trì, phan duyeân. Laïi coù thuyeát noùi: Hoaëc laø phaùp höõu vi, hoaëc laø ngöôøi höõu vi. Neáu vì phaùp maø noùi thì phaùp quaù khöù ñaõ bò phieàn naõo quaù khöù che laáp. Phaùp vò lai, hieän taïi ñaõ bò phieàn naõo vò lai, hieän taïi che laáp. Neáu noùi theo ngöôøi thì phieàn naõo hieän taïi goïi laø che laáp con ngöôøi. Nhö ngöôøi ñôøi noùi: Ai bò phieàn naõo che laáp? Nghóa laø ngöôøi khoâng ñöôïc giaûi thoaùt, vì bò phieàn naõo che laáp. AÁm, giôùi, nhaäp hieän taïi giaû goïi laø ngöôøi, aám, giôùi, nhaäp quaù khöù, vò lai giaû goïi laø phaùp. Vì vieäc naày, neân phieàn naõo hieän taïi goïi laø che laáp, chaúng phaûi quaù khöù, vò lai. Taát caû söû voâ minh, troùi buoäc ôû coõi Duïc ñeàu laø baát thieän phaûi khoâng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Taát caû kieát, söû ñeàu laø baát thieän. Nhö phaùi Thí duï noùi raèng: Taát caû phieàn naõo ñeàu laø baát thieän. Vì sao? Vì khoâng coù phöông tieän thieän xaûo. Vì muoán ngaên yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng muoán noùi thaân kieán, bieân kieán coõi Duïc vaø voâ minh töông öng vôùi taát caû kieát coõi Saéc, Voâ saéc ñeàu laø voâ kyù. Laïi coù thuyeát noùi: Taát caû phieàn naõo coõi Duïc ñeàu laø baát thieän, taát caû phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc ñeàu laø voâ kyù. Nay muoán noùi thaân kieán, bieân kieán

coõi Duïc vaø töông öng voâ minh cuõng laø voâ kyù. Do vieäc naày, vì muoán ngaên nghóa cuûa ngöôøi khaùc, hieån baøy nghóa cuûa mình, cuõng muoán noùi veà nghóa töông öng cuûa phaùp töôùng, neân soaïn luaän naày. Taát caû söû voâ minh, raøng buoäc coõi Duïc ñeàu laø baát thieän phaûi chaêng? Ñaùp: caùc phaùp baát thieän ñeàu laø söû voâ minh raøng buoäc. Coù khi naøo söû voâ minh coõi Duïc, khoâng laø phaûi baát thieän hay chaêng? Ñaùp: Coù söû, voâ minh töông öng vôùi thaân kieán, bieân kieán coõi Duïc. Hoûi: Vì sao voâ minh töông öng vôùi thaân kieán, bieân kieán coõi Duïc chaúng phaûi baát thieän? Ñaùp: Neáu theå laø khoâng hoå, khoâng theïn töông öng vôùi khoâng hoå, khoâng theïn, töø khoâng hoå, khoâng theïn sinh, laø quaû y cuûa khoâng hoå, khoâng theïn, laø baát thieän. Vì voâ minh kia traùi vôùi quaû y naày, neân chaúng phaûi baát

thieän. Laïi nöõa, phaùp naày chaúng phaûi hoaøn toaøn huûy hoaïi taâm mong caàu. Theá naøo laø chaúng phaûi hoaøn toaøn huûy hoaïi taâm mong caàu? Ñaùp: Vì theå chaúng phaûi khoâng hoå, theïn v.v... Laïi nöõa, phaùp naày khoâng laøm trôû ngaïi cho boá thí, trì giôùi, tu ñònh v.v... Vì sao? Vì ngöôøi chaáp ngaõ kieán, vì söï öa thích cuûa ngaõ, neân thöïc haønh boá thí, vì ngaõ sinh ñöôøng thieän, neân thöïc haønh trì giôùi, vì ngaõ ñöôïc giaûi thoaùt, neân tu ñònh. Bieân kieán theo sau thaân kieán sinh. Voâ minh töông öng bieân kieán ñoù cuõng theá. Laïi nöõa, hai kieán naày laø ngu ôû trong phaùp cuûa mình, khoâng eùp ngaët ngöôøi khaùc. Vì sao? Vì ngöôøi chaáp ngaõ khoâng noùi raèng: Maét coù theå thaáy saéc laø coù theå thaáy hoï noùi raèng: ngaõ coù theå thaáy ngaõ sôû laø coù theå thaáy. Cho ñeán yù bieát phaùp, noùi cuõng gioáng nhö theá. Kieán naày khoâng heà gaây eùp ngaët ngöôøi khaùc vì bieân kieán theo sau thaân kieán sinh, neân töông öng voâ minh cuõng theá. Laïi nöõa, vì kieán naày khoâng theå sinh ra baùo, neân Toân giaû Hoøa-tu- maät noùi: Vì sao thaân kieán, bieân kieán laø voâ kyù? Ñaùp: Vì khoâng theå sinh ra nghieäp thoâ cuûa thaân, mieäng. Hoûi: Phieàn naõo baát thieän cuõng khoâng theå sinh ra nghieäp khoâ cuûa thaân, mieäng neân coù theå laø voâ kyù? Ñaùp: Hieän taïi duø khoâng khôûi, nhöng sau khi taêng ích, coù theå khôûi nghieäp thoâ cuûa thaân, mieäng, coøn thaân kieán, bieân kieán thì khoâng bao giôø khôûi. Laïi nöõa, kieán naày khoâng theå khieán cho chuùng sinh ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Hoûi: Phieàn naõo baát thieän cuõng khoâng theå khieán cho chuùng sinh ñoïa vaøo ñöôøng aùc, neân coù theå laø voâ kyù chaêng? Ñaùp: Phieàn naõo baát thieän sau khi taêng tröôûng, coù theå khieán chuùng sinh ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Coøn thaân kieán, bieân kieán thì hoaøn toaøn khoâng theå khieán chuùng sinh ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Laïi nöõa, kieán naày khoâng theå sinh ra quaû khoâng ñaùng öa. Hoûi: Neáu coù theå ñöôïc Höõu cuûa vò lai, töùc seõ sinh ra quaû khoâng ñaùng öa. Ñöùc Theá toân cuõng noùi: Tyø-kheo! Ta khoâng khen ngôïi, cho ñeán chæ trong khoaûng buùng ngoùn tay, ñaõ sinh ra höõu cuûa vò lai. Vì sao? Vì höõu ñeàu laø khoå. Bieân kieán theo sau thaân kieán sinh, töông öng vôùi voâ minh cuõng theá. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Hai kieán naày ñeàu laø ñieân ñaûo coù theå sinh ra caùc phieàn naõo, vì chaúng phaûi phaùp yeân oån, neân laø baát thieän. Neáu

thaân kieán chaúng phaûi baát thieän thì theá naøo laø baát thieän? Ñöùc Theá toân cuõng noùi: Tyø-kheo! Neáu voâ minh laø baát thieän, thì bieân kieán theo sau thaân kieán sinh, töông öng vôùi voâ minh cuõng theá. Taát caû söû voâ minh coõi Saéc, Voâ saéc ñeàu laø voâ kyù chaêng? Ñaùp: Taát caû söû, voâ minh coõi Saéc, Voâ saéc ñeàu laø voâ kyù. Noùi roäng nhö kinh naày. Hoûi: Vì sao phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc laø voâ kyù? Ñaùp: Neáu theå cuûa phieàn naõo laø khoâng hoå, khoâng theïn, cho ñeán laø quaû y cuûa khoâng hoå, khoâng theïn, laø baát thieän. Vì phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc traùi vôùi quaû y naày, neân chaúng phaûi baát thieän Laïi nöõa, caùc phieàn naõo aáy khoâng hoaøn toaøn huûy hoaïi taâm mong caàu, nhö treân ñaõ noùi. Laïi nöõa, vì khoâng theå sinh baùo, neân nhaân luaän sinh luaän nhö theá. Vì sao caùc phieàn naõo kia khoâng theå sinh baùo? Ñaùp: Caùc phieàn naõo naày vì ñaõ bò boán chi, naêm chi tam-muoäi giöõ gìn, cuõng nhö raén ñoäc ñaõ bò chuù thuaät thaâu giöõ, neân khoâng theå caén ngöôøi. Phieàn naõo kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, phieàn naõo kia vì khoâng coù ñoà chöùa baùo, neân phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc seõ sinh baùo thì neân sinh baùo naøo? Taát nhieân, seõ sinh baùo khoå, Baùo khoå coõi Duïc, khoâng theå do haønh coõi Saéc, Voâ saéc maø thoï baùo trong coõi Duïc. Laïi nöõa, phieàn naõo kia chaúng phaûi hoaøn toaøn thoï nhaän ñieân ñaûo. Cuõng coù moät chuùt nguyeân nhaân, nhö taø kieán cheâ bai khoå coõi Saéc, Voâ saéc. Vì phieàn naõo kia ñaõ coù moät chuùt vui, neân cuõng coù kieán chaáp thöù nhaát cuûa kieán thuû vöôït hôn. Cuõng coù moät chuùt giôùi thuû tònh, kieán tònh, nhö ñaïo coõi Saéc coù theå laøm tònh coõi Duïc. Ñaïo coõi Saéc, Voâ saéc coù theå laøm tònh coõi Saéc. Ñaïo coõi Voâ saéc coù theå laøm tònh coõi Voâ saéc. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì sao phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc laø voâ kyù? Ñaùp: Vì khoâng theå sinh ra nghieäp thoâ cuûa thaân, mieäng. Noùi roäng nhö treân. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Neáu ñuùng laø phieàn naõo coõi Saéc, Voâ saéc chaúng phaûi baát thieän, thì theá naøo laø baát thieän? Ñöùc Theá toân cuõng noùi: Phieàn naõo sinh nghieäp. Taát caû söû, voâ minh, sôû ñoaïn cuûa kieán khoå, taäp, ñeàu laø nhaát thieát bieán phaûi khoâng? Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Neân noùi nhö ñoái vôùi nhaân nhaát thieát bieán ôû treân. Taát caû söû, voâ minh, kieán khoå, kieán taäp, döùt ñeàu laø Nhaát thieát bieán

sai söû phaûi khoâng? Ñaùp: Caùc Nhaát thieát bieán ñeàu laø söû, voâ minh, do kieán khoå, kieán taäp döùt. Coù khi naøo söû, voâ minh do kieán khoå, kieán taäp döùt tröø maø chaúng phaûi Nhaát thieát bieán hay khoâng? Ñaùp: Coù, khoâng phaûi söû Nhaát thieát bieán töông öng vôùi voâ minh. Sao laø ñuùng? Vì voâ minh töông öng vôùi duïc, giaän, maïn v.v..., neân tuøy töôùng maø noùi. Theá naøo laø söû, voâ minh khoâng chung? Ñaùp: Khoâng noùi khoå ñoái vôùi khoå, khoâng nhaãn, khoâng ñöôïc. Ñeá khaùc cuõng theá. Taâm naày hoaøn toaøn ngu, hoaøn toaøn yeáu keùm, hoaøn toaøn si. Cho neân, goïi laø voâ minh khoâng chung. Hoûi: Neáu vaäy thì theá naøo laø chaúng phaûi taø kieán? Ñaùp: Vì taø kieán cheâ bai noùi: Khoâng coù khoå. Taø kieán naày khoâng muoán chòu khoå, gioáng nhö caùch ñeâm khoâng tieâu, coøn aên theâm söõa. Taø kieán kia cuõng gioáng nhö theá. Hoaëc coù thuyeát noùi: ôû treân ñaõ noùi theå cuûa taø kieán, veà sôû haønh cuûa taø kieán ra sao? Ñaùp: Voâ tri, ñen toái, ngu

si. Laïi coù thuyeát noùi: Tröôùc noùi veà sôû haønh cuûa taø kieán. Nhö khoâng noùi khoå, ñoái vôùi khoå, khoâng nhaãn, khoâng theå. Hoûi: Neáu vaäy thì kinh Ba-giaø-la-na noùi, laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Söû voâ minh sai söû laø theá naøo? Ñaùp: Nhö voâ tri, ñen toái, ngu si. Ñaùp: Thuyeát kia noùi: Sôû haønh cuûa voâ minh khoâng phaûi ñeàu coù sôû haønh cuûa phieàn naõo trong kinh kia khoâng noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng noùi veà khoå, v.v... laø noùi sôû duyeân cuûa voâ minh. Hoûi: Theá naøo laø nghóa khoâng chung? Ñaùp: Sa-moân nöôùc Keá-taân noùi raèng: Vì khoâng töông öng vôùi duyeân phieàn naõo cuûa boán ñeá, neân goïi laø khoâng chung. Laïi coù thuyeát noùi: Söû naày duyeân vôùi boán ñeá, chæ laø ñoái töôïng hoaït ñoäng cuûa phaøm phu, neân goïi laø khoâng chung. Toân giaû Baø- Dó noùi: Vì khoâng chung vôùi caùc phieàn naõo khaùc, neân goïi laø khoâng chung. Vì sao? Vì xa lìa choã haønh cuûa phieàn naõo ñeàu khaùc, vì khoâng ñoái ñaõi vôùi phieàn naõo maø sinh, neân goïi laø khoâng chung. Toân giaû Baø-ma-laëc noùi: Vì khaùc vôùi phieàn naõo, khoâng chung moät yù, neân goïi laø khoâng chung.

Laïi coù thuyeát noùi: Vì phöông tieän khoâng chung, khaùc nhau vôùi phieàn naõo, neân goïi laø khoâng chung. Hoûi: Voâ minh khoâng chung, laø choã döùt cuûa naêm thöù hay laø choã döùt cuûa kieán döùt? Neáu laø choã döùt cuûa thaáy ñaïo, thì ñieàu nôi Luaän Thöùc Thaân ñaõ noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Taâm töông öng cuûa voâ minh khoâng chung choã döùt cuûa tu ñaïo. Neáu laø naêm thöù, thì trong ñaây vì sao khoâng noùi? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø choã döùt cuûa thaáy ñaïo. Hoûi: Neáu vaäy thì luaän Thöùc Thaân noùi laøm sao hieåu? Ñaùp: Vaên aáy, phaûi noùi raèng: Voâ minh khoâng chung kia laø taâm töông öng cuûa söû voâ minh, choã döùt cuûa tu ñaïo, leõ ra phaûi noùi nhö vaäy maø khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Thöùc Thaân noùi, khoâng noùi veà söû, voâ minh khoâng chung. Neáu do coâng söùc cuûa mình, khoâng nhaân nôi ngöôøi khaùc maø sinh, laø voâ minh khoâng chung. Neáu söû, voâ minh kia duø khoâng töông öng vôùi phieàn naõo, nhöng khoâng do coâng söùc cuûa mình, nhaân nôi ngöôøi khaùc maø sinh, cho neân khoâng laø khoâng chung. Laïi coù thuyeát noùi: Laø naêm thöù döùt. Hoûi: Vì sao trong ñaây khoâng noùi? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu voâ minh duyeân vaøo boán ñeá, khoâng töông öng vôùi söû khaùc, neân goïi laø khoâng chung. Coøn voâ minh, choã döùt khoâng töông öng vôùi phieàn naõo thì khoâng duyeân boán ñeá. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu khoâng töông öng vôùi caùc söû, chæ laø ñoái töôïng hoaït ñoäng cuûa phaøm phu, thì trong ñaây, töùc noùi laø choã döùt cuûa tu ñaïo kia, duø khoâng töông öng vôùi phieàn naõo, nhöng laø sôû haønh cuûa phaøm phu, baäc Thaùnh, cho neân khoâng noùi. Hoûi: Söû, voâ minh khoâng chung, choã döùt cuûa tu ñaïo, beân nhöõng taâm naøo coù theå ñöôïc? Ñaùp: Möôøi ñòa ñaïi tieåu phieàn naõo coõi Duïc, Sieåm Phoùng daät cuûa ñòa Sô thieàn, coõi Saéc, ñeä Nhò thieàn, cho ñeán phoùng daät cuûa Phi töôùng, phi phi töôùng xöù, ñeàu coù. Hoûi: Vaøo luùc naøo hieän ôû tröôùc? Ñaùp: Hoaëc ngöôøi khôûi chaùnh kieán, hoaëc ngöôøi khôûi kieán, luùc taâm moûi meät roài, ñoâi khi khôûi voâ minh khoâng chung nhö theá v.v... Voâ minh khoâng chung khoâng noùi khoå, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Nhö trong taát caû taâm ñeàu coù tueä, vì sao laïi noùi khoâng nhaãn coù theå khoå? Ñaùp: Vì bò voâ minh che laáp,

neân tueä kia khoâng saùng, khoâng roõ. Coù khi naøo söû khoâng bò caâu söû sai khieán hay chaêng?

Ñaùp: Coù, laø duyeân theo söû ñaõ döùt laø söû, voâ minh khoâng chung. Coù khi naøo söû khoâng bò söû sai khieán hay chaêng? Ñaùp: Coù. Töùc ñaõ neâu ôû tröôùc. Coù khi naøo söû khoâng theå sai khieán hay chaêng? Ñaùp: Coù. Ñoù laø duyeân voâ laäu vôùi söû voâ minh khoâng chung. Theá naøo laø trieàn traïo cöû khoâng chung? Ñaùp: Khoâng coù trieàn traïo cöû khoâng chung. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì nhaèm ngaên keû hoaøi nghi. Nhö coù söû, voâ minh khoâng chung, khoâng töông öng vôùi phieàn naõo neân cuõng cho laø coù trieàn traïo cöû khoâng chung. Vì döùt yù ngôø vöïc nhö theá. Neân ñaùp: Khoâng coù trieàn traïo cöû khoâng chung. Vì sao? Vì trong taát caû taâm nhieãm oâ ñeàu coù söû, voâ minh. Laïi nöõa, nhö coù söû, voâ minh khoâng chung, khoâng töông öng vôùi phieàn naõo, coù ngöôøi cuõng cho laø coù trieàn traïo cöû khoâng chung, khoâng töông öng vôùi trieàn. Vì ngaên döùt yù nghi nhö theá, neân ñaùp: Khoâng coù trieàn traïo cöû khoâng chung. Vì sao? Vì taát caû taâm nhieãm oâ ñeàu coù thuøy, traïo cöû. Do vieäc ñoù, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Nhö thuøy, traïo cöû, chung vôùi naêm thöù döùt cuûa ba coõi, taát caû taâm nhieãm oâ cuûa saùu thöùc thaân ñeàu coù theå ñöôïc, vì sao khoâng hoûi veà thuøy, maø chæ hoûi veà traïo cöû? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì yù ngöôøi soaïn kinh muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Vì traïo cöû coù nhieàu loãi buoâng lung sinh ra caùc toäi loãi. Do nhieàu loãi laàm, neân kinh Ba-giaø-la-na laäp traïo cöû laø ñòa ñaïi phieàn naõo. Trong kinh naày hoûi: Theá naøo laø trieàn traïo cöû khoâng chung? Cuõng laäp thaønh kieát phaàn treân. Luaän Thi Thieát cuõng noùi: Luùc phaøm phu khôûi söû aùi duïc, naêm phaùp hieän ôû tröôùc, nghóa laø söû aùi duïc taêng ích cho söû aùi duïc, söû voâ minh taêng ích cho söû voâ minh. Vì traïo cöû, thuøy khoâng coù loãi nhö treân v.v... neân khoâng hoûi. Laïi nöõa, traïo cöû coù theå phaùt ñoäng taâm giaùc cuûa boán chi, naêm chi ñònh. Thuøy thuaän theo cuûa tam-muoäi, töông töï vôùi tam-muoäi. Neáu luùc thuøy hieän ôû tröôùc, thì nhö ngöôøi nhaäp thieàn. Laïi nöõa, thuøy bò voâ minh che laáp, gioáng vôùi vieäc thöïc haønh cuûa voâ minh, ngu, nhoû, khoâng beùn nhaïy. Traïo cöû khoâng gioáng vôùi voâ minh, maø beùn nhaïy, cho neân, hoûi traïo cöû, khoâng hoûi veà thuøy. Laïi nöõa, thuøy döïa vaøo voâ minh. Neáu noùi voâ minh, phaûi bieát laø ñaõ noùi veà thuøy.

Laïi coù thuyeát noùi: Luùc tu thieän, traïo cöû coù theå laøm cho xa caùch vieäc thieän, lui suït maát. Vì laøm cho taâm ngöôøi lui suït, neân phaùt khôûi Thuøy thì khoâng theá. Laïi coù thuyeát noùi: Traïo cöû coù theå laøm cho phaùp taâm, taâm sôû trong tam-muoäi bò taùn loaïn, cuõng dôøi ñoäng ñoái vôùi söï cuûa sôû duyeân, coøn thuøy thì khoâng nhö vaäy. Laïi coù thuyeát noùi: Cuõng neân hoûi veà thuøy. Vaên aáy neân noùi raèng: Theá naøo laø trieàn thuøy khoâng chung? Ñaùp: Khoâng coù trieàn thuøy khoâng chung, maø khoâng noùi, phaûi bieát thuyeát naày chöa roát raùo. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu noùi traïo cöû phaûi bieát laø cuõng noùi veà thuøy. Vì sao? Vì taát caû xöù ñeàu coù chung.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.